

Twistgesprek
tussen bloemen en vogels
en vier andere twistgesprekken

Andere uitgaven van Piet Rombouts:

Dee Goong An second part: Governor Dee defies the empress

(Translation of chapters 31-64 from 武則天四大奇案, also known as 狄公案)

Judge Dee and the Courtesan

(Two Judge Dee stories)

Een onbeduidend verhaal van een lentedroom

(Een Chinees verhaal uit de Ming dynastie)

Het bezoek van de censor

(Een rechter Tie verhaal)

Bronnen van illustraties in de rechter Tie romans

– Judge Dee illustrations and their sources

Vierentwintig zaken van rechter Lan

(De strijd van een magistraat tegen criminaliteit in het Chinese keizerrijk, een vertaling van

Rechtszaken van de heer van Luzhou 鹿洲公案 door Lan Dingyuan [藍鼎元, 1680-1733])

Rechter Tie en de courtesane

(Een rechter Tie verhaal)

Het gevecht om de vlecht

(De machtsgreep van de Mantsjoes en de pacificatie van de regio langs de Lange Rivier in 1645)

Rechter Tie en de abt

(Een rechter Tie verhaal)

De taoïst van Nanking

(Een selectie van anekdotes uit *Een buidel vol wijsheden* 智囊全集 door Feng Menglong [馮夢龍, 1574-1646])

Bizar bedrog

(Een selectie van verhalen uit *Geïllustreerde wonderbaarlijke verhalen van de kunst van bedrog* 繪圖騙術奇談 door Lei Jin [雷瑑, 1871-1941])

Van griezels, demonen en schimmen

(Verhalen uit het oude China van wonderbaarlijke gebeurtenissen)

Gesprekken bij het groene traliewerk

(Een selectie van verhalen en anekdotes uit *Hoogstaande gesprekken bij het groene traliewerk* 青瑣高議 door Liu Fu 劉斧 uit de 11de eeuw)

Verhalen bij het snuiten van de lamp

(een selectie van korte verhalen uit drie bundels uit de Ming-dynastie door Qu You (瞿佑), Li Changqi (李昌祺) en Shao Jingzhan (邵景詹)

Twistgesprek

tussen bloemen en vogels

en vier andere twistgesprekken

Vijf teksten van Deng Zhimo (鄧志謨)

Samenstelling en vertaling door Piet Rombouts

Eerste druk : mei 2026

© Nederlandse tekst: Piet Rombouts, 2026

Binnenwerk en omslagontwerp: Sander Hendriks / Ongerijmd

Uitgegeven via Brave New Books

e-mail: parombouts@yahoo.com

ISBN: 978-94-653-8808-3

Inhoudsopgave

Inleiding	7
1. Twistgesprek tussen bloemen en vogels	11
2. Twistgesprek tussen courtesanes en schandknappen	37
3. Twistgesprek tussen wind en maan	63
4. Twistgesprek tussen groenten en fruit	95
5. Twistgesprek tussen bergen en rivieren	123
Gebruikte tekstuitgaven	162
Illustraties	163

Inleiding

Over de schrijver van de hier vertaalde teksten, Deng Zhimo, is niet veel bekend. Hij zou geleefd hebben van 1559 tot ergens in de periode 1625-1638. Zijn roepnaam was Jingnan 景南, en hij gebruikte de bijnamen 'Vrije Man van de Bamboekreek' 竹溪散人 en 'Student van Honderd Knuligheden' 百拙生. Hij liet een uitgebreid en gevarieerd oeuvre na, waaronder enkele korte romans, verhalenbundels, toneelstukken, een woordenboek en meerdere bundels met verzamelde optekeningen, grappen en voorbeeldbrieven. Van zijn hand zijn ook zeven teksten met twistgesprekken, die in zijn verzameld werk een bijzondere plaats innemen.

Deze zeven teksten hebben elk in de titel de woorden *zhengqi* (爭奇 "wedijver in bijzonderheid", "twisten wie het meest bijzonder is") en gaan over de wedijver tussen vogels en bloemen, tussen groente en fruit, bergen en rivieren, courtisanes en schandknappen, wind en maan, thee en wijn, pruimenbloesem en sneeuw. Bij de verhitte discussie over wie de ander overtreft en het meest bijzonder, bewonderd of geliefd is, slaan de opponenten elkaar om de oren met argumenten van velerlei soort, variërend van voor de hand liggende observaties tot beschimpingen en zelfs grove beledigingen. Zij gebruiken ook veel argumenten die gestoeld zijn op oude teksten: de kempnanen strooien rijkelijk met verwijzingen naar klassieke werken als het *Boek der Oden*, *Boek der Documenten*, *Gesprekken van Confucius*, *Mencius*, *Optekeningen van de hofhistoriograaf*, *Commentaar van de heer Zuo*, *Leidraad voor de Weg en diens kracht ten goede*, *Zhuangzi*, *Liezi*, *Anekdoten van geesten en onsterfelijken*, alsmede met verwijzingen naar gedichten van Bai Juyi, Su Dongpo, Tao Yuanming en vele andere bekende en minder bekende dichters. In een aantal gevallen, maar lang niet altijd, staat naast de hoofdtekst in kleine karakters aangegeven op welke bron het aangevoerde argument is gebaseerd.

Het verhaal in elk van de zeven teksten volgt eenzelfde stramien, namelijk: twee groepen staan tegenover elkaar en voeren een verhit debat over de vraag wie van de twee groepen het meest bijzonder is. Bij de allengs heviger wordende woordenwisseling schuwen de kempnanen het gebruik van halve waarheden en hele leugens niet. Zij verdraaien historische gebeurtenissen wanneer dat uitkomt en zijn ook

niet vies van gooien met modder. Wanneer het (bijna) tot slaande ruzie is gekomen gaan zij uit elkaar en schrijven elk een aanklacht waarin de tegenpartij op schromelijk overdreven wijze wordt zwart gemaakt. Hierna gaan zij met de aanklacht in de hand naar een opperwezen om gerechtigheid te vragen. Het opperwezen ziet het geschil met lede ogen aan en wil niet direct een oordeel vellen, maar draagt de strijdende partijen op enige literaire werken op een bepaald thema te schrijven: toneelstukjes met liederen, een essay of een gedichten cyclus. Het opperwezen leest het terplekke geproduceerde werk door en oordeelt dat beide partijen in literaire kunsten aan elkaar gewaagd blijken te zijn. Dit leidt ertoe dat de kemphanen hun ruzie bijleggen, waarna zij tevreden terugkeren naar hun oorden.

Elke tekst bestaat uit drie deeltjes (*juan*). In deze bundel is alleen het proza gedeelte in het eerste deeltje vertaald. De toneelstukken, essays, liederen cycli en gedichten die de opponenten in opdracht van een opperwezen als straf moeten schrijven en die doorgaans een derde tot de helft van de gehele tekst in het eerste deeltje beslaan, zijn op enkele uitzonderingen na hier niet vertaald. Het tweede en derde deeltje bevatten een bloemlezing van vooral gedichten, maar soms ook proza teksten, over het onderhavige onderwerp. Deze teksten zijn geschreven door beroemde en minder bekende schrijvers uit de Ming-dynastie of uit vroegere perioden maar bevatten ook enige teksten van Deng Zhimo zelf. Al de teksten uit het tweede en derde deeltje zijn hier niet vertaald.

In de wedijver tussen bloemen en vogels en tussen groente en fruit komen veel soortnamen voor die lastig in het Nederlands zijn om te zetten. Een ter zake deskundige bioloog zal ongetwijfeld een aantal benamingen kunnen verbeteren, maar de verhaallijn zal daardoor niet anders worden.

Deze zeven teksten verschijnen in de vroeg 17de eeuw niet ineens zomaar uit het niets in de Chinese wereld van literatuur. Zij zijn onderdeel van een lange en oude traditie van literatuur met twistgesprekken. Zo is er Het dicht op wijn 《酒賦》 van Wang Ji (王績, 585-644), waarin wijn zich verdedigt tegen confuciaanse morele kritiek. Uit de Tang dynastie (618-906) dateren drie teksten waarin de verschillende zienswijzen van Boeddhisme, Taoïsme en Confucianisme belicht worden: *Balans der vertogen over Boeddhisme en Taoïsme* 《佛道論衡》, *Balans der vertogen over de drie leren* 《三教論衡》, *Verhandeling over het weerleggen van dwaalingen* 《破邪論》. In 《筆墨紙硯爭功記》 twisten pen, inkt, papier en inktsteen over wie het belangrijkste is. In 《五穀爭功》 bestrijden

rijst, tarwe, gierst, bonen enz. elkaars nut en morele waarde. In 《四時爭功》 twisten lente, zomer, herfst, winter over hun waarde. In 《貓鼠爭功》 en 《狐虎爭功》 uit de Tang en Song zijn het debatten tussen kat en muis en tussen vos en tijger. Een aantal teksten met twistgesprekken en rechtszaken tussen muis en kat zijn vertaald door W.L. Idema in *Mouse vs. cat in Chinese literature* (University of Washington Press, 2018). Dierenfabels met twisten tussen zwaluw en mussen, luis en vlooi, mug en vlieg zijn te lezen in *De klacht van de buffel*, in een vertaling door W.L. Idema, (Atheneum – Polak/van Genneep, 2023).

In dit boekje zijn van de zeven twistgesprekken alleen de vijf eerstgenoemde teksten vertaald. De twee teksten met wedijver tussen thee en wijn en tussen bloesem en sneeuw ontbreken hier. Wellicht is er een lezer die zich daaraan wil wagen.

那忘憂忘憂。我只愁有場禍到。丁香曰：你掘窟鳥掘
昔年花名志
 窟掘窟。你爺的屍首。杜宇曰：你剪絨花。剪絨剪絨。
花名似剪絨
 弄你娘的緋毛。丁香曰：呸！你敢罵我娘。杜宇曰：啐！你
 敢朝我爺。丁香曰：你這些大大小小鳥兒。少頃王孫
 金彈打高一報。低一報。都去見冥府閻君。杜宇曰：你
少女原神
 這些紅紅白白花子。須臾少女狂風吹。東一片西一

Een pagina uit de vroeg 17de-eeuwse blokdruk editie van dit verhaal.
 De hier afgebeelde tekst is deel van het twistgesprek op p. 27.

1

Twistgesprek tussen bloemen en vogels

Voorwoord bij *Twistgesprek tussen Bloemen en Vogels*

Als ik zo driest mag zijn iets op te merken aangaande wereldse zaken, dan ben ik van mening dat in de oudste oudheid alles en iedereen gekenmerkt werd door een natuurlijke en ongecompliceerde gemoedsgesteldheid. Wedijver kende men toen niet. In latere tijden, tijdens het bewind van keizer Yao, daarna van keizer Shun, daaropvolgend de Xia dynastie en de Shang dynastie, was het niet anders. Weer later, tijdens het begin van de Zhou dynastie, kwam het eens voor dat de staatjes Yu en Rui over een stuk land twistten. Zij trokken hierom naar de hoofdstad van Zhou voor arbitrage, en keerden beschaamd terug toen zij leerden dat het geen pas gaf onenigheid te hebben.¹ Wat dus begon als een twist eindigde zonder twist, hetgeen wil zeggen dat er dus geen twist was. In latere tijden ging dit niet meer op. De staten Wu en Chu vochten een oorlog uit, nadat boeren in de grensstreek gewelddadig werden omwille van de blaadjes van een moerbeiboom die op betwist gebied stond.² De hertogen van de staten Zheng en Xue twistten om wie bij een audiëntie een meer voorname zitplaats dichter bij de gastheer mocht innemen.³ De raadsman Lian Po betwistte met

1 Yu en Rui waren twee kleine staten die vaak geschillen hadden en daarvoor naar het hof in Zhou trokken om hun geschillen te beslechten. Toen zij zagen hoe rechtschapen de mensen in Zhou waren, schaamden zij zich voor hun onvrede en keerden, hun geschillen naast zich neerleggend, terug. Dit staat kort beschreven in *Optekeningen van de hofhistoriograaf door Sima Qian* 《司馬遷 史記, 卷四, 周本紀》.

2 Deze gebeurtenis staat vermeld in *Optekeningen van de hofhistoriograaf, juan 40* 《史記, 卷四十, 楚世家, 平王十年》. Deze oorlog zou in 519 v. Chr. plaatsgevonden hebben. Blaadjes van de moerbeiboom worden gebruikt om zijderupsen te telen.

3 Dit verhaal is opgetekend in *Zuo Zhuan* 左傳, *Commentaar van de heer Zuo*, 11de jaar van hertog Yin (712 v. Chr.) 《左傳·隱公十一年》. Het spreekwoord 'Teng en Xue twistten om wie de voornaamste is' (滕薛爭長) komt hiervandaan.

zijn beroepsgenoot Lin Xiangru wie van hen het meeste bijdroeg aan het bestuur van de staat Zhao.⁴ In de periode van de Strijdende Staten werd er gevochten om steden en om grondgebied, dagelijks werd er naar de wapens gegrepen. Hertog Huan van de staat Qi stierf, zijn zoons bevochten elkaar om de troonopvolging en hadden geen tijd hun vader te begraven, totdat uiteindelijk de lijkmeden onder de deurnaad uitkropen: dit is een geval van een twist die leidde tot het versmeden van degene die je heeft voortgebracht.⁵ Prins Hui van de staat Liang betwistte een buurland de eigendom van een stuk land en joeg hierom zijn eigen zoon de dood in: dit is een geval van een twist die leidde tot het versmeden van degene die jezelf hebt voortgebracht.⁶ Wat vreselijk triest toch, de wreedheid van die twisten! Toen weer later de staat Qin zijn grip op de macht aan het verliezen was, bevochten Liu Bang en Xiang Yu elkaar de macht. In dit geval is er sprake van twee heldhaftige lieden die met list en geweld het tegen elkaar opnamen, en hier hoeft ik geen beschouwing over te geven. Maar in de gevallen van Li Shimin, die zich niet gedroeg als een jongere broer en teneinde de macht te grijpen zijn eigen oudere broer liet ombrengen, of het geval van Yi Puming, die zich niet als een oudere broer gedroeg en bereid was zijn jongere broer tot de bedelstaf te brengen vanwege de erfenis van hun vader,⁷ dat zijn zaken waarvan ik de tekortkomingen wel wil bespreken.

- 4 Lin Xiangru (藺相如) was een adviseur van de staat Zhao in de 3de eeuw v.Chr. die succesvol pleitte voor zijn koning bij de vorst van Qin. Hiervoor kreeg hij promotie, hetgeen bij Lian Po (廉頗) jaloezie opwekte. Lian Po gedroeg zich daarop onheus jegens Lin Xiangru, maar naderhand zag hij in dat zijn gedrag fout was en hij bood zijn excuses aan. Deze geschiedenis staat in *Optekeningen van de hofhistoriograaf* van Sima Qian 《史記, 卷 八十一, 廉頗藺相如列傳》. Dit speelde zich af in het begin van de 3de eeuw v. Chr.
- 5 Deze gebeurtenis staat vermeld in *Optekeningen van de hofhistoriograaf* 《史記, 卷 三十二, 齊太公世家, 桓公四十三年》. Hertog Huan (regeerperiode 685-643 v. Chr.) zou 67 dagen dood op bed hebben gelegen voordat hij gekist zou worden.
- 6 Deze gebeurtenis staat vermeld in *Mencius*, hoofdstuk Jinxin B, I.2. 《孟子, 盡心下, I.2》. Koning Hui regeerde van 369 tot 335 v. Chr.
- 7 Xiang Yu verloor de strijd met Liu Bang in 202 v. Chr., dit staat uitgebreid beschreven in *Optekeningen van de hofhistoriograaf, juan 7*. 《史記, 卷 七, 項羽本記》. Li Shimin werd de tweede keizer van de Tang dynastie in 627. De familieruzie van Yi Puming zou zich afgespeeld hebben in de periode 543-550.

Confucius sprak: “Een hoogstaand mens heeft niets om over te wedijveren”.⁸ Laozi schreef: “Een welgeboren man van het beste gehalte wedijvert niet.”⁹ Waar kan ik zo’n hoogstaand mens of welgeboren man van het beste gehalte vinden die de wereld weer op het juiste pad kan brengen? Een vriend van mij, wiens bijnaam Bamboe Terras is, bracht mij een tekst getiteld ‘Wedijver tussen bloemen en vogels’ en vroeg mij hier een voorwoord bij te schrijven. Ik vertelde hem: “Bloemen en vogels hebben van zichzelf iets dat hun bijzonder maakt. Het bijzondere aan vogels is hun zang, het bijzondere aan bloemen is hun kleur. De kleuren hebben zij van zichzelf; hun zang hebben zij ook van zichzelf. Hierover valt er tussen hen niets te redetwisten. Als er gere-detwist wordt over hun bijzonderheid, dan zijn het steevast mensen die hierover aan het twisten gaan. In het verleden waren er eens vleermuizen en zwaluwen die met elkaar over de dag en de nacht twistten. Zwaluwen beschouwden de dag als dag en de nacht als de nacht; vleermuizen beschouwden de dag als nacht en de nacht als dag.”¹⁰ Een ander geval is dat van het Wildeman-volk dat een koninkrijk had gevestigd op de linkerhoorn van een slak en van het Knokker-volk dat hun koninkrijk had gevestigd op de rechterhoorn van die slak. Zij bevochten elkaars steden en op het slagveld vielen tienduizenden doden.¹¹ Dit zijn twisten die ontsproten zijn aan het brein van de beheerder van een

8 *Confucius, de gesprekken*, hoofdstuk 3.7, in de vertaling van K. Schipper: “De meester zei: ‘Dat hoogstaande mensen nooit wedijveren is het duidelijkst te zien bij het boog-schieten!’ 《论语·八佾》:子曰君子无所争，必也射乎。”

9 Deze uitspraak heb ik niet kunnen vinden.

10 De ruzie is: wat de zwaluw ‘de dag’ [wanneer hij op zoek naar voedsel gaat] noemde, noemde de vleermuis juist ‘de nacht’ [omdat hij dan slaapt terwijl de zwaluw op jacht is], dus zij hanteerden verschillende definities voor ‘dag’ en ‘nacht’. Dit is een voorbeeld van een zinloze twist, verwoord in het spreekwoord ‘twist van zwaluw en vleermuis’ (燕蝠之争).

11 Dit verhaal is afkomstig uit *Zhuangzi* 《莊子》 (samengesteld rond 300 v. Chr.), hoofdstuk Zeyang 則陽. Dit is een ander voorbeeld van een zinloze twist. De vertaling ‘Knokker’ en ‘Wildeman’ zijn van K. Schipper in zijn vertaling *Zhuangzi de Geschriften*: “Op de linkerhoorn van een slak bevindt zich het land van iemand die Knokker heet, en op de rechter dat van iemand die Wildeman heet. Deze twee hebben regelmatig ruzie over hun grondgebied en gaan met elkaar in oorlog. Dan telt men tienduizenden gesneuvelden, en de achtervolging duurt een halve maand voordat de overwinnaars naar huis keren.” (p. 335-336) 《莊子, 則陽》. Legge gebruikte in zijn vertaling de namen ‘Provocation’ en ‘Stupidity’.

boomgaard met lakbomen¹²; hoe zouden zwaluw en vleermuis, het Knokker-volk en Wildeman-volk iets hebben gehad waarover ze moesten twisten?

Hier geldt dat vogels en bloemen geen bewustzijn hebben, en wat zonder bewustzijn is, kent geen twist. Dit twistverhaal moet dus afkomstig zijn van een wezen met bewustzijn. Het was mij niet duidelijk wie dit kon zijn, waarop Bamboe Terras mij vertelde: “Het is een eerbiedwaardige vriend van mij, zijn naam is Student van Honderd Knulligheden!” Ik antwoordde: Uw vriend?! Wat bijzonder, hij noemt zich wel Honderd Knulligheden, maar ik ben van mening dat hij zeker geen klungel is!”

Opgetekend door Yu Yingqiu van Tanyang Miaozhan.

12 ‘Beheerder van een boomgaard’: volgens overlevering zou Zhuangzi enige tijd een ambtenaar-baantje gehad hebben van opzichter van een boomgaard met bomen die de grondstof voor lak produceerden. Zie ook noot 35 in *Twistgesprek tussen bergen en stromen*.

Eerste hoofdstuk van *Twistgesprek tussen bloemen en vogels*

Samengesteld door Deng, de Student van Honderd Knulligheden, uit Rao' an.

Bloemen en vogels treden in debat

De Zwarte Keizer, tevens God van de Winter, abdiceerde, waarop de Oostelijke Keizer, vorst van de lente, het bestuur overnam. Hij begon zijn bewind met de aankondiging dat zijn heilzame regering zich tot alle uithoeken van zijn rijk zou uitstrekken, en niet alleen in woorden maar ook in daden. Om hiervan kond te doen zond hij eerst de pruimenbloesem uit. Daarna liet hij zangvogels het duidelijk en uitbundig verkondigen. Lieden die graag overal hun neus instaken snoven buiten de komst van de lente op en riepen bij hun terugkeer thuis in hun blijdschap: "De lente is in aantocht!" Daarop werd menig gedicht geschreven waarin dit heugelijk feit werd bezongen:

*Op een lentedag, met een beker wijn,
zing ik een lentegedicht.
In de boomtoppen voel je de kou nog na,
maar de aarde weet al dat het warm wordt.
Vogels zingen terwijl de sterren verdwijnen in de nacht,
bergen tekenen zich af bij het dunner worden van de sneeuw.
Had ik maar handen om bloemen te knippen,
dan schonk ik je de meest geurige tak.*

Een ander gedichtje:

*Heldere ochtendgloed bezingt het voortreffelijke seizoen,
Aangename zonneschijn harmonieert met deze vroege morgen.
De Os van Nieuwjaar belooft een goede oogst,
Getooid met Zwaluwhoofdband getuigen wij van het nieuwe jaar.
Aan jaars einde stonden de sterren weer op hun oude plaats,
De laatste kou heeft plaatsgemaakt voor een nieuw begin.
Pruimenbloesem en wilgenblad ontluiken,
Hun vitaliteit en geestdrift verdubbelt als vanzelf.*

En nog eentje:

*Oostenwind verwaait de sneeuw op de pruimenbloesemtak,
Eén nacht van warmte en dooi, en lente heerst alom.
Langs de rivier loopt het gras weer eendengroen uit,
aan de weg kleurt het wilgenblad kraaiengroen.¹*

Sindsdien begon over de hele wereld een lichte bries te waaien, ging een weldadig zonnetje schijnen en verspreidde een behaaglijk gevoel zich onder de mensen. In een ommezien bloeide een landschap op zoals ten tijde van onze allereerste voorouders. Daarop leidden de koning onder het gevogelte, Feniks, zijn vogelgemeenschap en de koning onder de bloemen, Pioen, zijn bloemenvolk naar het hof van de Oostelijke Keizer en traden zij de Paleishal van Stralende Harmonie binnen. Verheugd over dit huldeblijk liet de keizer een banket aanrichten. Koning Feniks kreeg de ereplaats toegewezen, en zat dus ter linkerkant van de keizer. Koning Pioen kreeg de plaats aan de rechterkant van de keizer toegewezen. Dit ontstemde het bloemenvolk. Onder elkaar smoesden zij: "Wanneer de mensen op aard komen te spreken over vogels en bloemen, heet het in de volksmond altijd 'bloemen en vogels', niet 'vogels en bloemen'. Dus bloemen staan toch echt boven vogels! Aangezien bloemen dus meer achtbaar dan vogels zijn, en nu Feniks op de zitplaats bestemd voor onze koning is gezeten, dan is hier toch sprake van onbetamelijke toe-eigening van de ereplaats! Voor ons is dit een schande! Maar in de aanwezigheid van de Oostelijke Keizer is er niemand onder ons die het aandurft hierover te gaan twisten."

Na afloop van het banket gingen de bloemen en vogels naar de Eindelooze Wildernis gelegen in de Gouw van Niemendal, alwaar een

1 Deze drie gedichten zijn hier in ruwe schets weergegeven. De gedichten zijn grotendeels ontleend aan andere gedichten: aan "Het begin van de lente" 立春, door Leng Chaoyang (冷朝阳, 8ste eeuw); aan het gedicht 客中立春 van Cao Song (曹松, ong. 830-903); en aan het gedicht "Het begin van de lente" 立春 door Bai Yuchan (白玉蟾, 1134 - 1229). Het was op het platteland een oude gewoonte om het nieuwe jaar in te leiden met een os van klei als symbool van de aanvang van arbeid op het akkerland. De Chinese almanak heeft traditiegetrouw vooraan een illustratie van een knaapje met een os die het nieuwe jaar inluidt. Ook werd ter ere van de eerste dag van de lente uit stof een hoofdband in de vorm van een zwaluw geknipt en om het hoofd geknoopt.

tijdelijk keizerlijk gastenhuis was ingericht. Boven aan de poort hing een houten naambord: 'Gastenhuis van de Mysterieuze Leegte'. De twee koningen namen hun intrek in 'Oord waar Beheersing Geldt'. In het gastenhuis bevond zich Heer Verstoken van Dit, een heerschap eerbiedwaardig zowel in leeftijd als in moreel gezag; vermoedelijk was hij in deze streek een grijsaard van aanzien². Hij nodigde de twee koningen uit binnen te treden voor een middagrust en versnapering. Wederom werden de zitplaatsen verdeeld als bij het banket in de Paleishal van Stralende Harmonie. Bij de bloemen onthielden alleen Perzikkbloesem en Harde Pruim zich van commentaar³, alle anderen barstten los in een onstuimig geroezemoes. Zo was er de Gele Azalea, een druktemaker die geen stilte kon velen en ook wel 'Stampij-bloem' werd genoemd, die met stampende voeten verklaarde⁴: "Alle standaarden van goed gedrag zijn naar de mallemoer!" Vervolgens riep hij luid en duidelijk: "Feniks, Feniks, waarom neem jij zomaar een hogere plaats in dan onze koning Pioen?" Onder de vogels was Honderd Tongen [lijster]⁵ het meest onbezonnen. Hij richtte zich op en antwoordde: "En wat is er mis mee dat onze koning Feniks voor Pioen gaat?"

Gele Azalea repliceerde: "Waarin zouden vogels beter zijn dan bloemen? Hoezo zouden bloemen in faam en kleuren onderdoen voor vogels? Jij mag dan wel zo boud zijn te stellen dat jij honderd tongen hebt, maar durf je het aan die samen met mij eens te tellen?"

- 2 'Gouw van Niemendal' 無何有之鄉, 'Eindeloze Wildernis' 罔莫(垠)之野, 'Gastenhuis van de Mysterieuze Leegte' 玄虛館, 'Heer Verstoken van Dit' 亡是公: in het Chinees staan namen die ontleend lijken aan taoïstische geschriften. Alleen de eerste term komt daadwerkelijk voor in *Zhuangzi* 《莊子》, in hoofdstuk 1.7.
- 3 Dit is een verwijzing naar een gezegde 'perziken en pruimen spreken niet [maar trekken door hun goede smaak mensen aan] en zo ontstaat vanzelf een pad [in de boomgaarde naar hun bomen toe]' (桃李不言, 下自成蹊), waarmee bedoeld wordt dat wie rustig blijft en deugdzaam is vanzelf aandacht trekt en invloed kan uitoefenen op anderen, zonder zich op te dringen. Dit gezegde komt voor in *Optekeningen van de hofhistoriograaf* van Sima Qian 《史記, 卷一百九, 李將軍列傳》.
- 4 In het Chinees komen twee woordgrappen voor. In *Nao yang hua* (鬧陽花), ook wel genoemd *yang zhizhu* (羊躑躅, *Rhododendron molle* (Blume)), hier vertaald als 'Gele Azalea', komt het karakter *nao* (鬧) voor dat 'lawaai maken' betekent; *zhizhu* (躑躅) betekent 'treuzelen, onzeker heen en weer lopen, met voeten stampen'.
- 5 In het Chinees staat *bai she niao* (百舌鳥), letterlijk 'Honderd Tongen vogel', een andere naam voor *wu dong* (烏鶇) waarmee de lijster of merel wordt aangeduid.